

JULKISEN ALAN U N I O N I

2.11.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö

Asia: Lausuntopyyntö (STM081:00/2019) luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työeläkelakien ja kansaneläkelain muuttamisesta (perhe-eläke)

Pääministeri Marinin hallituksen ohjelman mukaan hallitus on sitoutunut vuoden 2017 eläkeuudistuksen toimeenpanon jatkamiseen yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Yhtenä osana tätä uudistetaan työeläkelakien ja kansaneläkelain mukaista perhe-eläketurvaa.

Sosiaali- ja terveysministeriön johtama työeläkejärjestelmän perhe-eläketurvan kehittämistä valmistellut työryhmä on valmistellut luonnoksen hallituksen esitykseksi. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriössä on yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen kanssa valmisteltu kansaneläkelain mukaisen perhe-eläketurvan muutoksia.

Esityksen tavoitteena on ajanmukaistaa lakisääteisten eläkejärjestelmien perhe-eläketurvaa vastaamaan yhteiskunnan ja perheiden muuttuneisiin tarpeisiin. Jatkossa perhe-eläkejärjestelmät turvaisivat edunjäätäjän kuolemaa seuranneen sopeutumisvaiheen toimeentuloa. Esityksen tavoitteena on myös kohdentaa perhe-eläke-etuuksia lapsille ja lapsiperheille sekä osaltaan turvata työeläkejärjestelmän rahoituksellista kestävyyttä.

Esityksen mukaan leskeneläkettä ollaan muuttamassa määräaikaiseksi. Jatkossa eläkettä maksettaisiin leskelle kymmenen vuotta, kuitenkin vähintään siihen saakka, kun nuorin lapseneläkkeeseen oikeutetuista täyttää 18 vuotta. Nämä muutokset koskisivat vuonna 1975 ja sen jälkeen syntyneitä. Tätä vanhemmilla perhe-eläke säilyisi nykyisellään. Määräaikaistamisella tavoitellaan kustannussäästöjä, joilla voitaisiin rahoittaa lapsien ja avoieskien asemaan tehtäviä parannuksia ja hillittäisiin alentuneesta syntyvyydestä aiheutunutta maksunkorotuspainetta

Esityksen mukaan avopuolisot saisivat oikeuden leskeneläkkeen, jos heillä olisi yhteinen alaikäinen lapsi ja avopuolisot olisivat asuneet yhdessä vähintään viisi vuotta ennen edunjäätäjän kuolemaa. Lapseneläkkeen ikäraja nostettaisiin 20 ikävuoteen. Jos edellytykset leskeneläkkeeseen eivät täyty, lesken osuus maksettaisiin lapselle. Nämä olisivat parannuksia nykyjärjestelmään.

JULKISEN ALAN U N I O N I

Uudistuksen jälkeen leskeneläkkeen keskeisin tavoite olisi, että sillä helpotettaisiin sopeutumista edunjättäjän kuoleman johdosta muuttuneisiin olosuhteisiin. JAU ry haluaa kiinnittää huomiota siihen, että myös työelämään tarvitaan muutoksia. Olosuhteiden on työelämässä oltava sellaiset, että ikääntyvän työntekijän työpanosta ei hyljeksitä ja työskentelyolosuhteet ovat sellaiset että työntekijä jaksaa ja voi työskennellä halutessaan vakituisissa ja kokoaikaisissa työsuhteissa jotka takaavat hänelle riittävän toimeentulon niin työssä kuin eläkkeellä ollessaan.

JAU ry on ollut yhteistoimintaneuvotteluissa kuntien eläkeneuvottelukunnassa lakiesitykseen liittyen eikä sillä ole huomautettavaa asiassa.

Julkisen alan unioni JAU ry

Päivi Niemi-Laine
puheenjohtaja

Maija Pihlajamäki
varapuheenjohtaja